

Libre de la Cort del Justícia de Cocentaina

(1294 – 1295)

Edició a cura de
Josep Torró

2009

---

*f*onts històriques valencianeS

*Directors de la col·lecció
Antoni Furió i Enric Guinot*

Sèrie Documents Històrics Valencians 3B
en coedició amb
l'Acadèmia Valenciana de la Llengua

*Directors
Ramon Ferrer i Albert Hauf*

*Coordinador de l'obra
Documents del segle XIII
Enric Guinot*

*Revisió del text llatí:
Xavier Gómez Font, Concha Ferragut*

© Josep Torró, 2009

© D'aquesta edició:
Universitat de València, 2009
Acadèmia Valenciana de la Llengua

Disseny de la col·lecció: J.P.

Il·lustració de la coberta:

Miniatura de les Cantigas de Santa Maria, d'Alfons X el Savi (segle XIII)
Fotocomposició i maquetació: Publicacions de la Universitat de València
ISBN (obra completa): 978-84-370-7548-8 (Universitat de València)
ISBN (obra completa): 978-84-482-5317-2 (Acadèmia Valenciana de la Llengua)
ISBN (vol. II): 978-84-370-7550-1 (Universitat de València)
ISBN (vol. II): 978-84-482-5319-6 (Acadèmia Valenciana de la Llengua)
Dipòsit legal: V-3467-2009
Impressió: Guada Impressors, SL

L*ibre de la Cort
del Justícia de Cocentaina*

N.º 6.

(Any 1294)

||^{1r}

*ANNO DOMINI MILLESSIMO CCº XCº [T]ER[CI]O.
[OC]TAVO KALENDAS Ianuarii.*

*L[iber] sentenciarum et condap[n]acionum et testium et confessionum [iusticiati] Guillelmi
Botelo, iusticie Cocentanie.*

1.

Vº kalendas I[anua]rii.

Sancho [...]art e sa muler, na Ròmia, [ca]scun per lo tot [són c]ondapnats en pagar, sots pena [de] quart, a Arnaldo Amat, d'ací a la primeravinent festa de sent Jo[han de] juyn, XXX sous.

Kalendas Augusti anno Domini millesimo CCº XCº se[x]to, lo d[it] Arnaldo s'atorgà per pagat del dit deute.

2.

Na F[elíci]a, muler que fo d'en Ramon de Puj[acons], e Ey[mer]ich F(errer), [cas]cun per lo tot, són condampnats en donar, sots pena del quart, a:n Bernat de Clarmont [...] sous d'ací a la primeravinent festa de Car[nestolt]jes.

3.

En P(ere) [...], e en [...] e [...] n'Àleu, cascun per lo [t]ot, són condapnats en pagar, [sots] pena [del quart, a:n Ber]nat [de Clar]mont, d'ací a la primeravinent Carnestoltes de Quaresma, X[...II sous e mig].¹

¶¹ Al marge: B.

4.

^{1v} VII° idus Ianuarii.

[...] Huarat Axa [...] és condemnat per la justícia en donar e en pagar, sotz pena del quart, a·n Bartomeu Ferrer X sous de reals de València, los quals li confessà deure per rahon d'un kafis d'ordi [que d'e]ll comprà e reebé. Los quals li promet donar e pagar d'ací a la festa de sent [Johan] del mes de juyn primervinent.

Testes P(ere) de Castalla, Mahomat Abolhageig.

5.

VI° idus Ianuarii.

[Na] Maria, [muler] que fo d'en P(ere) Merita, és condemnada per la justícia en donar e en pagar, sotz pe[na] del quart, a·n Domingo Cepillo, notari, XX sous d'ací a X dies primersvinents.

XV° kalendas Februarii anno [...], comparech lo dit D(omingo) Cepillo e atorgà's per pag[at] del damunt dit deute de la dita na Maria.

6.

V^o idus Ianuarii.

+ En Bertomeu Polo e na Guillamona, mare sua, vehins de Penàguila, ensempl[s, cas]cun d'ells per lo tot, [só]n condempnats per la justícia en donar e en pagar, sotz pena del quart, a Jucef [...] Ab[en] Garba, moro del raval de Centaina, XXXVIII sous de reals de València los quals li confesen] deure ab carta pública. Los quals li prometen donar e pagar d'ací a la festa de santa Maria del mes d'agost primeravinent.

XIII° kalendas [Maj]ii anno Domini millesimo CC^o XC^o quinto, lo dit Jucef féu rereclam del damunt dit deute.

7.

III° idus Ianuarii.

En Jacme Fuster és condemnat, sots pena del quart, en pagar a·n Pasqual Alegre sexanta sous de reals de V[alè]ncia per rahon d'es[top]a que d'él [co]nprà. Los quals li promet pagar d'ací a la primeravinent festa de sent Michel del mes de setembre, e renuncia a X dies e a XXX^a dies de corre sos béns movents e sennts.

XIII° kalendas Novembrii [anno Domini] millesimo CC^o XC^o quarto, lo dit Pas[qual Alegre s'a]torgà per pagat del damunt dit deute.

8.

||^{2r} En Tomàs Saselval, vey de Planes, és condamnat per la justícia en pagar, sots pena del quart, a'n Jacme Ponç, piquer, sexanta-cinch sous de reals per rahon de préstec, d'ací a la primeravinent festa de sent Johan de juyn.

9.

En Michel Cerdà és condemnat per la justícia en donar e en pagar, sotz pena del quart, a Johan Cerdà, son frare, XXXIII sous de reals de València, los quals li confessa deure per rahon d'enpréstec. Los quals li promet donar e pagar d'ací a la festa de Pasqua de Resurrecció de Nostre Seynor primeravinent.

10.

Dona Òria Ferrandes, m[ul]er que fo d'en Martín Ximéneç de Soraure, e Exemén Martíneç, fill² d'ells, cas[cu]n per lo tot, són condamnats en pagar, sots pena del quart, a Nunyo de Bermar lo preu de quaranta roves d'oli axí com valrà d'ací a la primeravinent festa de sancta Maria d'ago[st].

11.

Hon nos, en G(uillem) Botelo, justícia de Cocentaina, vista la demanda feyta per na Felícia, muler que fo d'en Ramon de Pujaçons, contra los marmessors del dit en Ramon, e vista la resposta feyta a aquela e vistes e enteses los testimonis, e aquels bé e diligentment escrutats e examinats, aüt [r]enunciament a més dir e a posar més, pleyt conclòs e sentència ab instància demanada, nós, dit justícia, aüt acort e consel de bons homens e esgardat fur de València, seent axí com a juge pleysts diffinin e determinan, Déus dreturer juge davant los nostresuls avén, jutjam e sentencialment condamnam en Bernat Marí e Eymerich F(errer) damunt dits en pagar, dins X dies, LX sous, ço és XXV sous per la sepultura [del] ||^{2v} dit en Ra[m]on, e XXXV sous per I kafis de forment que avia manlevat la dita na Felicia a obs de son viure.

Datam sentenciam presents les parts e presents en P(ere) de Golmés, Guerau Calandri, Bernat Capcir, jurats.

¶² En realitat diu «fills».

12.

XVI° kalendas Februarii.

Maymó Aben Çalema e Çaat Aben Omar e Mahomat Aben Harap, moros del raval de Cocentaina, ensembs e cascun d'ells per lo tot, són condampnats per la justícia en donar e en pagar, sotz pena del quart, a'n Bartomeu Ferrer X sous de reals de València los quals li [co]nfessen deure per rahon de 1ª sporta e miya de figues que d'ell compraren e reeberen. Los quals li prometen donnar e p[a]gar d'ací a la festa de sent Johan del mes de juyn primeravinent.

Testes D(omingo) d'Estayna, Yahie Aben Hilel e Jafar Aben Hilel.

13.

En Martín Cerdà és condempnat per la justícia en donar e en pagar, sots pena del quart, a A(rnau) Amat XV sous de reals de València los quals li co[n]fessa deure per rahon de 1 kafis de paniç e 1 kafis d'adaça que d'ell comprà e reebé. Los quals li promet donar e pagar d'ací a la festa de sent Johan del mes de juyn primeravinent.

III° nonas Madii anno Domini millesimo CC^o XC^o quinto, lo dit A(rnau) Amat s'atorguà per pagat del damun dit deute.

14.

||^{3r} XVI° kalendas Febroarii.

Maymó Aben Çalema, e Çaat Aben Omar e Mahomat Huarat Atech, moros del raval de Cocentània, ensembs e cascun d'ells per lo tot, són condempnats per la justícia en donar e en pagar, sotz pena del quart, a'n Bertomeu Ferrer III sous V diners de reals per rahó d'un sportí de figues que d'ell compraren e reeberen, los quals li prometen donar e pagar d'ací a la festa de sent Johan del mes de juyn primeravinent.

Testes en Bernat de Bas e Mahomat Huarat Hacap.

15.

XIIII° kalendas Febroarii.

Abdulaciç Aben Ayet és condampnat, sots pena del quart, en pagar a Bertomeu F(errer), d'ací a la primeravinent festa de sent Johan de juyn, XV sous de reals per rahon d'un kafis e mig d'ordi que'n comprà.

Testis Mahomat Huarat Nefa.

16.

En Bernat Claver, testimoni, jurà, e com fos demanat ell, testimoni, si sab ni veé ni oy ni present fo quan Oliva, mu[ller] que fo d'en Pasqual de Calatayú, prometés donar I llit de roba a·n Bernat Celler en temps de les sues núpcies per rahon de na Saura, muller sua, e que enaprés la dita na Oliva, estant malalta,³ \feés/ testament e manàs en aquell que fosen donats al dit en Bernat Celler, per lo dit llit de roba, L sous de [re]jals, e dix ell, testimoni, que ell fo present quan la dita na Oliva féu testament, \lo qual testament féu en Guerau de Torroelles, notari,/ e jaquia a ell, testimoni, e a·n Bernat de Clarmont, marmessors seus, e estant en casa de la dita na Oliva, mentre lo dit testament se fahia, vé e oy que·l dit Bernat Celer dix a la dita na Oliva:

—«Dona, vos me prometés en temps de les núpcies mies C sous e I llit de roba, e axí pre[ch-vo]s que·us membre e que·u façats scriure en lo testament».

Et axí, la dita na Oliva respòs e dix que ver era que lo·y havia promés donar. Et axí, en Bernat de Bas, que·y era present, dix que més vali[a] que·n feessen diners del dit lli<t> e que s'escriví en lo dit testament, que no si roba n'avia a pendre, e axí tots qua[nts] allí eren tingueren per bò que·y metés l'escrivà en lo dit testament L sous per preu del dit llit de roba, e axí la di[ta] na Oliva manà-u scriure en lo dit testament.

Fo demanat⁴ si·y sab àls, e dix que no. Fo demanat de temps, e d[ix] que segons que és scrit en lo dit testament. Fo demanat de parentesc, de corupció e de soborn etc. Dix que no.

¶^{3v} En Bernat de B[a]s, testimoni, jurà, e com fos interrogat sobre totes e sengles interrogacions, diu que ell, testimoni, ans que en Bernat Celler feés matrimoni ab ça muller, fo pregat per la muler d'en Salvador Ferrer que ell, testimoni, parlàs lo dit matrimoni, e sobre açò ell, testimoni, entremetés-se'n e parlà lo dit feit, si que·l aduix a acabament; e ell,⁵ tractan lo dit matrimoni, parlà ab la dita na Oliva e volch saber d'ella que li daria ni de quant y faria ajuda, e la dita na Oliva promès-li donar C sous, dels quals li féu carta de deute, e dix que encara que·ls daria roba. Et enaprés veé ell, testimoni, e fo present que la dita na Oliva, estant malalta, féu testament fet per mà d'en Guerau de Torroelles, notari, e el dit Bernat Celler fo aquí e hac-li ement de la dita roba. E axí ell, testimoni, e els altres qui·y eran stimaren per preu⁶ de la dita roba L sous e digeren a la dita na Oliva que·u feés scriure en lo dit testament, e que volgués que li fosen dats per la dita roba los dits L sous, e axí la dita na Oliva feu-ho scriure, e àls no·y sab. Fo demanat de temps, e dix que segons scrit en lo dit testament. Fo demanat de parentesc, de corupció e de soborn etc., e dix que no.

¶³ Ratllat: «manàs en son». ¶⁴ Ratllat: «de». ¶⁵ Ratllat: «lo d». ¶⁶ Ratllat: «del dit».

17.

XIIIº kalendas Febroarii.

Bernat Antolí és condamnat en pagar, sots pena de quart, a·n Domingo de Clarmont cent IIII sous e mig d'ací a X dies primervinents.

Kalendas Aprilis anno⁷ Domini Mº CCº XCº quarto, lo dit Domingo s'atorguà per pagat del dit deute.

XIIº kalendas Febroarii.

18.

^{¶4r} Bernat de Bas és condemnat en pagar, sots pena del quart, a·n Bernat de Clarmont, tots comtes afinats per si, tan solament XLIX sous meyns I diner per rahon de draps d'ací a la primeravinent festa de Carnestoltes de Quaresma.⁸

19.

XIº kalendas Febroarii.

En Domingo Botí e en P(ere) Çaselva, vehins de Planes, ensemps e cascun d'ells per lo tot, són condempnats per la justícia en donar e en pagar, sots pena del quart, a·n Bernat de Clarmont, draper de Cocentània, XI sous de reals de València los quals li confessen deure per rahon de draps que d'ell comprà lo dit D(omingo) Botí, los quals li prometen donar e pagar d'ací a la festa de Carnestoltes de Quaresma primeravinent.

20.

+ En Ramon de Vilaró e en Bernat Fuster, cascun per lo tot, són codampnats en pagar, sots pena del quart, a·n Bernat Despug XVIII sous d'ací a la primeravinent festa de sent Johan de juyn.

VIII idus Septembbris anno Domini Mº CCº XCº quarto, lo dit Bernat féu rereclam del dit deute d'en Bernat Fuster.

¶⁷ Esmenat: «*quo supra*».

¶⁸ Al marge: B.

21.

VIII° kalendas Febroarii.

En Bernat Antolí és condampnat, sots pena del quart, en pagar a Domingo de Yvaynes XXXIX sous per rahon de II kafissos e I faneca de forment d'ací a la primeravinent festa de Se[nt] Johan de juyn.

III° idus Iulii anno Domini millesimo CC^o XC^o quarto, lo dit Domingo Yvaynes s'atorgà per pagat del dit deute.

22.

En Bernat Antolí és condampnat, sots pena del quart,⁹ en pagar a·n Pasqual Ale-gre sexanta¹⁰ \e un sous e mig/ de reals per rahon de préstec d'aquí a la prime-ravinent festa de sancta Maria del mes d'agost, e respondre a X dies e a XXX dies de corre¹¹ \sos/ béns etc.

XV° kalendas Septembris anno Domini M^o CC^o XC^o quarto, lo dit Pasqual s'atorgà per pagat del dit deute. Present Martín Garcia.

23.

\^{4v} [...] [kalendas] Februarii.

En P(ere) Mas, vehín de Travadell, és condempnat per la justícia en donar e en pagar, sots pena del quart, a·n Bernat de Clarmont, draper de Cocentaina, XX\VI/ sous de reals, los quals li confessa deure per raon de draps que d'ell comprà e reebé. Dels quals li promet donar e pagar X sous dins VIII dies primer-svinents, e els XVI sous romanents d'ací a la festa de sent Johan del mes de juyn primeravinent.¹²

24.

Domingo Biosca e sa muler, na G(uillem)a, cascun per lo tot, són condampnats en pagar, sots pena del quart. a·n Bernat d'Aviynó, rector de Gorgua, absent, e a Johan d'Alarch, procurador seu, present, CCCCXXIII sous e demig d'ací a la pri-meravinent festa de senta Maria del mes d'agost.

¶⁹ Repetit: «sots pena del quart». ¶¹⁰ Ratllat: «dos sous».

¶¹¹ Ratllat: «lurs». ¶¹² Al marge: B.

25.

Abolax Abnafile de Confrides e Alii Ambaça, cascun per lo tot, són condampnats en pagar, sots pena del quart, a Hamet Pescuynal lo preu de dos kafissos e l^a faneça d'ordi axí com \més/ valdrà d'ací¹³ per tot lo mes de mag primervinent. Pagar en la dita festa.

26.

Na Maria, muller que fo d'en P(ere) d'Ayerb, vehín de Penàguila,¹⁴ és condempnada per la justícia en donar e en pagar, sots pena del quart, a na Maria Solcina XX sous de reals de València, los quals li confessa deure per rahon d'enpréstec.¹⁵ Los quals li promet donar e pagar d'ací a la festa de sancta Maria del mes d'agost primeravinent.

27.

||^{5r} III° kalendas Febroarii.

Na Valençona, muller d'en Bernat de Bas, testimoni, jurà, e com fos interrogada sobre totes e sengles interrogacions que ella, testimoni, sab e veé e present fo quan en Bernat Celler féu matrimoni ab na Saura, muller sua, que na Oliva, muller que fo d'en Pasqual de Calatayú, promès al dit en Bernat Celler e dix que ella no havia llit de roba que li donàs, mas d'aquella roba que havia que partiria ab ell. Encara dix que sab e veé e fo present que la dita na Oliva enaprés fo malalta e féu testament, e manà e dix en aquell que per rahon d'aquella roba que havia promesa al dit Bernat, que li fossen dats L sous, segons que'n lo dit testament és contengut. Fo demanada si y sab àls, e dix que no. Fo demanada de parentesc, de corupció e de sobron etc. Dix que no.

28.

Kalendas Febroarii.

En Monçó de la Moça és co[n]dempnat per la justícia en donar e enpagar, sotz pena [del] q[ua]rt, a'n Bernat de Clarmont XX sous de reals de València, dels quals li confessà deure X sous per raon d'enpréstec, e els altres X sous que li romanien a pagar de deute que na Catalina, muller del dit en Monçó, li devia ab carta. Los quals li promet donar e pagar d'ací a la festa de Carnestoltes de Quaresma primeravinent.¹⁶

¶¹³ Ratllat: «a la primeravinent festa». ¶¹⁴ Ratllat: «ensemps».

¶¹⁵ Ratllat: «Las quals li». ¶¹⁶ Al marge: B.

29.

Asquer Abeyuniç, [moro] d'Alcocer, és condemnat per la justícia en donar e en pagar, sotz pena del quart, a Ahmet Pescuynal III kafisso d'ordi de bo, e de bell e de reebent, lo qual li confessà deure per rahon de préstec. Lo qual li promet donar e pagar d'ací al primer dia del mes de maig primervinent.

Testes Abraham Abenmilich e Mahomat Abenmilich.

30.

¶^{5v} Na Estorina, m[u]ller que fo d'en Domingo Cetina,¹⁷ vehín de Travadell, és condemnada per la justícia en donar e en pagar, sotz pena del quart, a'n Bernat de Clarmont XLV sous de reals per rahon de draps¹⁸ romanents a si a pagar de tots deutes que ella li degés entrò en aquest dia d'uy, tots contes afinats entre ells. Dels quals li promet donar e pagar XV sous d'ací a la festa de Pasqua de Resurrecció de Nostre Seynor primeravinent, e els XXX sous romanents d'ací a la festa de sancta Maria del mes d'agost primervinent.¹⁹

31.

IIIº nonas Febreroii.

En Ponç de Castellfollit e n'Eymerich Ferrer, ensempr e cascun per lo tot, són condemnats per [la] justícia en donar e en pagar, sotz pena del quart, a n[a] Michela, filla que fo d'en Abril, LIII sous de reals de València los quals li confessen deure per rahon de forment que d'ella compraren e reeberen. Los quals li prometen donar e pagar d'ací a la festa de sent Johan del mes de juyn primeravinent.

XVIIº kalendas aprilis anno Domini millesimo CCº XCº quarto, la dita na Michela s'atorgà per pagada del damunt dit deute.

32.

En Bertomeu Serra, vehín d'Alcoy, és condemnat per la justícia en donar e en pagar, sotz pena del quart, a'n Bernat de Clarmont, draper de Cocentaina, CLXX-XII sous IX diners de reals de València, los quals li confessà deure per rahon de²⁰ que d'ell comprà e reebé, tots contes feits e afinats \entre ells/ entrò en aquest

¶¹⁷ Ratllat: «és cond». ¶¹⁸ Ratllat: «los quals». ¶¹⁹ Al marge: B.

¶²⁰ L'escrivà ha oblidat escriure el producte adquirit, probablement «draps».

d'uy. Los quals li promet donar e pagar d'ací a la festa de Carnestoltes de Quaresma primeravinent.

33.

Gill Martíneç d'Ayvar és condamnat en pagar, sots pena del [quar]t, a P(ere) Royç de Botorrita cinch-cent sous de reals de València, los quals li promet donar e pagar d'ací a la primeravinent festa de Nadal de Nostre Seynor.

34.

||^{6r} Abdulaziç Aben Ayet e Mahomadel Aben Ayet, frares, cascun per lo tot, són condamnats en pagar a Martín de Trenps, sots pena del quart, quaranta sous de reals de València d'ací a la primeravinent festa de sancta Maria d'agost.

35.

IIº nonas Febroarii.

+ En Ponç d'Arbeca²¹ \e en P(ere) Maçana, vehins de Penàguila, ensempr e cascun d'ells per lo tot,/ són condempnats per la justícia en donar e en pagar, sotz pena del quart, a·n Pero Lenda LXXX sous de reals de València per los quals li entraren deutors e pagadors per Gisbert Garriga e P(ere) Garriga, frares, per rahon de la composició de la demanda que·l dit en P(ero) Lenda los fahí per rahon d'aquella mula que furtaren al dit en Pero Lenda. Los quals li prometen donar e pagar d'ací a la festa de Pasqua de Resurrecció de Nostre Seynor primeravinent.

XVIº kalendas Decembris anno Domini Mº CCº XCº quarto, en G(uillem) de Sen Pere, percurador del dit en P(ero) Lenda, fēu rereclam de XXII sous del dit [deut]e.

36.

Nonas Febroarii.

Aquests testimonis donà en Vidal d'Estadella contra en D(omingo) Cepillo, tudor de Sancheta, filla d'en R(amón) de Cepillo.

Na Ermessén, muller que fo d'en R(amón) d'Almenar, testimoni, jurà e com fo interrogada ella, testimoni, si sab ni veé ni fo present que·n Vidal d'Es-

¶²¹ Ratllat: «vehín de Penàguila, és».

tadella donàs ni pagàs a·n R(amon) de Cepillo XLIII sous de reals dels quals li havia feita fermança envés en Bernat de Clarmont. E dix, que ella, testimoni, que sab que el dit en Vidal enprestà al dit en R(amon) d'Almenar, marit seu, VIII faneques de forment lo qual li donà e li delliurà per ell a·n P(ere) Figuera, vehín d'Alcoy, e enaprés, can son marit fo mort, lo dit en R(amon) de Cepillo anà a ella, testimoni, a Alcoy, e dix que ell era procurador del dit en Vidal e axí que ella que li pagàs lo dit forment que devia al dit en Vidal e, si no, que·s clamaria d'ella. E ella, testimoni, vené 1ª bóta sua per fer paga al dit en R(amon) de Cepillo, la qual vené a·n P(ere) de Golmés per preu de XXXV sous, e aquells lo dit en P(ere) de Golmés donà e pagà al dit en R(amon) de Cepillo per ella; e ella, testimoni, donà-li e pagà-li²² IX sous, e axí féu-li paga de XLIII sous per ||^{6v} rahon de les di-tes VIII faneques de forment, a raon de V sous e mig la faneca, que·n fo feit preu entre ells que li'n donàs. Encara dix que oy dir al dit en R(amon) \de Cepillo/ que ell havia feita fiança al dit en Vidal devés en Bernat de Clarmont, per raon d'un deute que·l dit Vidal li devia, e per aquesta rahó que el dit en Vidal li havia feita carta de procuració²³ a demanar los seus deutes, per tal que ell pogués pagar al dit en Bemat de Clarmont. Fo demanada de temps, e dix que ha tro a VIII ans complits. Fo demanada de si·y sab àls, e dix que no. Fo demanada de parentesc, de corupció e de soborn etc. Dix que no.

Na Ermessén, muller que fo d'en R(amon) de Cepillo, testimoni, jurà, e com fos de sobre totes e sengles interrogada, dix que ella, testimoni, no·y sab àls sinò aytant que ella, testimoni, pagà per lo dit en Vidal d'Estadella \e per manament seu/ a·n Bernat de Clarmont XXV sous per deute que·l dit Vidal li devia, los quals ella devia al dit en Vidal. Fo in[terrogada] de temps e dix que e·l temps que el dit en R(amon) de Cepillo, fill seu,²⁴ e en P(ere) Ponç pl[e]gaven lo delme de Planes. Fo demanada de parentesc, de corupció e de soborn etc. Dix que no.

37.

En Bertomeu Miró, vehín d'Alcoy, és condemnat per la justícia e[n] donar e en pagar, sots pena del quart, a·n Bernat de Clarmont XX sous de reals, los quals li confessa deure per rahon de draps. Los quals li promet donar e pagar d'ací a X dies primersvintents.

38.

Jacme Bernat de Beniphalm e en Jacme Fuster, cascun per lo tot, són condamnats a pagar, sots pena del quart, a Axir Alacoy, d'ací a la primeravinent festa de sancta Maria d'agost, per rahon d'un ase que·n compraren, setanta sis sous de reals.

¶²² Ratllat: «XLIII». ¶²³ Ratllat: «de d». ¶²⁴ Ratllat; «plegava».

VIII kalendas Octubris anno Domini Mº CCº XCº quarto, [lo] dit Axir s'atorgà per pagat del dit deute.

Present testimonis Hamet Abraex e Mahomat Array.

39.

Johan²⁵ Sanches d'Aliagua és condamnat en pagar, sots pena del quart, a·n Domingo d'Estayna, dins X dies primervinents, XXXV sous.

40.

¶^{7r} Hon nós, en G(uillem) Botelo, justícia de Cocentania, vista la \demanda/ feyta per en Guerau Calandri contra en Rodrigo, rector de la esglea de Cocentània, marmesor dels testaments de don Martín de Çagra e de na Sancha, muler sua, e contra en Bernat de Clarmont, compaynó a él asignat, e vista la resposta feyta a aquela e reebut sagrement de calúmpnia, e treytes en testimoni e e<n> prova²⁶ II cartes e el libre del seu obrador, aüt renunciament per les parts a més dir e a més posar, pleyt co<n>clòs e sentència ab instància demanada, nós, dit justícia, aüt acort e consel de bons homes e esgardat fur de València, seent axí com a jutge en loch acostumat pleyt diffinir e determinar, jutjam e sentencialment condempnam los dits marmessors en pagar dels béns dels dits²⁷ defunts los dits CCIII²⁸ sous VI \ diners/ per lo dit en Guerau demanats, e aquels a el dit en Guerau jutjam dins X dies primervinents.

Datam sentenciam presents les dites parts, en Bernat de Bas, Eym[eric]h F(errer) e en Bernat C[a]pcir.

41.

IIIº idus Febroarii.

En P(ere) Ponç és condemnat per la justícia en donar e en pagar, sots pena del quart, a·n G(uillem) de Sent P(ere) LXXXII sous e²⁹ \IX/ diners de reals de València dins X dies primervinents.

Nonas Aprilis³⁰ anno Domini Mº CCº XCº quarto, en Bernat de Clarmont s'atorgà per procurador del dit en G(uillem).

¶²⁵ Ratllat: «Fuster». ¶²⁶ Ratllat: «la carta». ¶²⁷ Repetit: «dits».

¶²⁸ Sembla que els «IIIº» poden estar esmenats. ¶²⁹ Ratllat: «VIII». ¶³⁰ Repetit: «Aprilis».

42.

IIIº idus Febroarii.

En D(omingo) Miranda, vehín de Biar, e en R(amon) Paevy, ensempr e cascun d'ells per lo tot, són condempnats per la justícia en donar e en pagar, sotz pena del quart, a·n Martín de la Tallada XIX sous de reals, los quals li confessen deure per raon d'un kafis de forment que d'él comprà e reebé lo dit Domingo Miranda, los quals li prometen donar e pagar d'ací a la festa de sancta Maria del mes d'agost.

43.

||^{7v} Idus Febroarii.

Ahmet Alpetrayrí, moro de Millena, és condempnat per la justícia en donar e en pagar, sotz pena del quart, a·n Bertomeu Ferrer XIII sous de reals, los quals li confessa deure per raon d'un kafis de mestura que d'ell comprà e reebé. Los quals li promet donar e pagar d'ací a la festa de sent Johan del mes de juyn primervinent.

Testes en Johan Martín de Deça e Ahmet Aben Hayen.

44.

XVº kalendas Marcii.

Na Oliva, muller que fo d'en Pasqual de Calatayú, és condempnada per la justícia en donar e en pagar, sotz pena del quart, a·n Bernat Celler L sous de reals de València, los quals li confessa deure per rahon d'un llit de r[oba] que li promès donar en temps de les núpcies d'ell e de sa muller, na Saura. Los quals li promet donar e pagar d'ací a la festa de santa Maria del mes d'agost primeravinent.

45.

XIIIº kalendas Marcii.

En Guillemó Çavila e n'Eymerich Ferrer, ensempr e cascun d'ells per lo tot, són condempnats per la justícia en donar e en pagar, sotz pena del quart, a·n Domingo Calbet, barber, XXXVI sous de reals de València los quals li confessen deure per rahon de II kafisos de forment que d'ell compraren e reeberen. Los quals li prometen donar e pagar d'ací a la festa de sent Johan del mes de juyn prim[er]vinent.

46.

XII° kalendas Marcii.

En Jacme Biosca, vehín de Gorga, és condemnat per la justícia en donar e en pagar, sotz pena del quart, a'n Bertomeu Ferrer III sous per raon de III barcelles de paníç que d'ell comprà e reebé. Los quals li promet donar e pagar d'ací a la festa de sancta Maria del mes d'agost primervinent.

47.

Bertomeu Ferrer és condamnat, sots pena del quart, en pagar a'n Marco d'Alcobaç, d'ací a la primeravinent festa de sent Johan de juyn, CCCCL sous per rahon d'una vinya que'n comprà.

XV° kalendas Setembris anno Domini M^o CC^o XC^o quarto, lo dit en Marco s'atorguà per pagat del dit deute.

48.

||^{8r} IX° kalendas Marcii.

Março Ruvio és condemnat per la justícia en donar e en pagar, sotz pena del quart, a'n Johan Garcés de Masones doents quaranta sous de reals de València per rahon de XV kafissos de forment que d'ell comprà e reebé, los quals li promet donar e pagar d'ací a la festa de sent Johan del mes de juyn primeravinent. Et renuncia a X dies e a XXX de córrer béns movents e seents, e a tot altre dret.

Idus Septembris anno Domini millesimo CC^o XC^o quarto, lo dit Johan Garcés s'atorguà per pagat de tot lo dit deute.

49.

VII° kalendas Marcii.

En Tomàs Romeu és condemnat per la justícia en donar e en pagar, sotz pena del quart, a Mahomat Abnalaquef, moro, LXX sous de reals romanents a si a pagar de CCLXXX sous que le devia ab carta pública, segons que en aquella és contengut, dins X dies primersvintents.

50.

VIº kalendas Marcii.

En Michel Forner e sa muller, na Sança, vehins d'Alcoy, ensempr e cascun per lo tot, són condempnats per la justícia en donar e en pagar, sotz pena del quart, a·n A(rnau) d'Aler IIII kafissos e mig de forment de bo, de bell e de reebent, a mesura de València, lo qual li prometen donar e pagar d'ací a la festa de sent Johan del mes de juyn primervinent. Et donaren fiança ^{¶ 8v} segons fur de València, condempnant sotz pena del quart de dit forment en Bernat de Clarmont, draper de Cocentaina, la qual fanceria lo dit en Bernat atorga e obliga tots sos béns. E la dita na Sança jurà etc.³¹

VIº idus Septembbris anno Domini Mº CCº XCº quarto, lo dit A(rnau) d'Aler s'atorguà per pagat del dit deute.³²

51.

En Jacme Fuster és condempnat per la justícia en donar e en pagar, sotz pena del quart, a·n Bernat de Clarmont, draper de Cocentaina, XIIII sous e mig de reals los quals li confessa deure per rahon de draps que d'ell comprà e reebé. Los quals li promet donar e pagar d'ací a la festa de Pasqua de Resurrecció de Nostre Seynor primeravinent.³³

XIIIº kalendas Novembbris anno Domini millesimo CCº XCº quarto, en Bernat de Clarmont s'atorgà per pagat del damunt dit deute.

52.

Vº kalendas Marcii.

N'A[rn]au Dou, vehín de Penàquila, és condempnat per la justícia en donar e en pagar, so[t]z pena del quart, a·n Michel d'Aler XII sous de reals los quals li confessa deure per rahon d'un kafís de paníc que d'ell comprà e reebé. Los quals li promet donar e pagar d'ací a la festa de sancta Maria del mes d'agost primeravinent.

53.

En Ramon de Vilaró e na Bertolomeua, muller sua, vehins de Penàquila, ensempr e cascun d'ells per lo tot, són condempnats per la justícia en donar e en pagar,

¶ ³¹ Al marge: B.

¶ ³² La diligència de reconeixement s'anota al peu de la plana anterior (f. 8r). ¶ ³³ Al marge: B.

sotz pena del quart, a Sibília, neboda d'en P(ere) de Sancta Pau, tres kafisso de forment de bo e de bel e de r[e]ebent, a mesura de València, lo qual d'ells comprà e, el preu d'aquell, d'ell confessen haver reebut; el qual li confessen d[e]ure ab carta pública, segons que en aquella és contengut. Lo qual li prometen donar e pagar d'ací a la festa de³⁴ sent Johan del mes de juyn primervinent. Et la dita na Bertolomeua açò jura.

54.

¶^{9r} En P(ere) Bover e en P(ere) Pellicer, vehins de Planes, ensempr e cascun d'ells per lo tot, són condempnatz per la justícia en donar e en pagar, sotz pena del quart, a·n Ponç Guerau dos kafisso de forment de bo e de bell e de reebent, a mesura de València, lo qual d'ells comprà e el preu d'aquell confessen aver haüt e reebut. Lo qual li prometen donar e pagar d'ací a la festa de sent Johan del mes de juyn primeravinent.

IIIº idus Augusti anno Domini millesimo CCº XCº quarto, lo dit en Ponç Guerau s'atorgà per pagat de tot lo damunt dit deute.

55.

En P(ere) Bover e en P(ere) Pellicer, vehins de Planes, ensempr e cascun d'ells per lo tot, són condempnatz per la justícia en donar e en pagar, sotz pena del quart, a·n Bernat de Clarmont, draper de Cocentaina, XXIIII sous de reals de València los quals li confessen deure per rahon de draps que d'ell compraren e reeberen. Los quals li prometen donar e pagar d'ací a la festa de sent Johan del mes de juyn primeravinent.³⁵

56.

IIIº kalendas Marcii.

En Domingo Torregroça, vehín d'Alcoy, e n'Eymerich Ferrer, ensempr e cascun d'ells per lo tot, són condempnatz per la justícia en donar e en pagar, sotz pena del quart, a·n Guillem Pèriç de Castalla cent XXX sous de reals de València los quals li confessen deure per rahon d'enpréstec. Los quals li prometen donar e pagar d'ací a la festa de Pasqua de Resurrecció de Nostre Seynor primeravinent, et renuncien a X dies e a XXX de córrer lurs béns movents e seents, e a tot altre dret e fur, benefici e ajuda per què ells se poguessen ajudar o deffendre o véner contra.

¶³⁴ Ratllat: «sancta Maria». ¶³⁵ Al marge: B.

57.

||^{9v} En Bernat Martí eça muller na Elvira, ensembs e cascun d'ells per lo tot, són condempnatz per la justícia en donar e en pagar, sotz pena del quart, a'n Johan Garcés de Masones CXXVIII sous de reals de València o VIII kafisos de forment de bo e de bell e de reebent, a mesura de València. Los quals diners o forment, qual ell, en Johan Garcés, més se vulla, li prometen donar e pagar d'ací a la festa de sent Johan del mes de juyn primeravinent. *Et ipsa iuravit etc.*

Testes A(rnau) Descastell e P(ere) de Castalla.

VIII° idus Augusti anno Domini millesimo CC^o XC^o quarto, lo dit en Johan Garcés s'atorgà per pagat del damunt dit deute del dit Bernat Martí.

58.

Kalendas Marcii.

+ En Berenguer Fuster e en P(ere) Compayn,³⁶ vehins de Benifallim, ensembs e cascun d'ells per lo tot, són con[dem]pnatz per la justícia en donar e en pagar, sotz pena del quart, a Ahmet Pescuynal, moro, LX sous [de] reals de València los quals li confessen deure per rahon de IIII kafisos de paníc que d'ell compraren e reeberen. Los quals li prometen donar e pagar d'ací a la [fe]sta de sancta <Maria> del mes d'agost primeravinent.

XIX° kalendas Septembri anno Domini millesimo CC^o XC^o quarto, lo dit Pescuynal s'atorgà per pagat de Berenguer Fuster de XXX^a sous, e féu ell rereclam de P(ere) Compayn de XXX^a sous romanentz a si a pagar dels \damunt ditz/ LX sous, los quals XXX^a sous lo dit P(ere) Compayn li devia.

59.

III° nonas Marcii.

Na Maria, muller que fo d'en Pedro d'Ayerb, vehín de Penàguila, e en Beromeu Vicent, ensembs e cascun d'ells per lo tot, són condempnats per la justícia en donar e en pagar, sotz pena del quart, a'n Jacme Martí XIII sous de reals los quals li confessen deure per rahon d'un kafis de paníc que d'ell compraren e reeberen. Los quals li prometen donar e pagar d'ací a la festa de sent Johan del mes de juyn primeravinent.

¶³⁶ Ratllat: «ensembs».

60.

¶^{10r} En Michel Cerdà és condempnat per la justícia en donar e en pagar, sotz pena del quart, a·n Guillemó Calvet XXXVI sous de reals de València los quals li confessa deure per rahon de dos kafisos de forment que d'ell comprà e reebé. Los quals li promet donar e pagar d'ací a la festa de sancta Maria del mes d'agost primeravinent.

VI° idus Marcii anno Domini millesimo CC^o XC^o quarto, la mare del dit en Guillémó s'atorgà per pagada del damunt dit deute en presència de la muller d'en Sancho Bolea.

61.

Mahomat Alarafí, Abraham Abenhacep e Esça Alcalay, moros de Beniçaydó, enemics e cascun d'ells per lo tot, són condempnats per la justícia en donar e en pagar, sotz pena del quart, [a·]n Guerau de Torroelles, notari, XII sous e mig per rahon de dos kafisos e mig d'adaça que d'ell compraren e reeberen. Los quals li prometen donar e pagar d'ací a la festa de sent Johan del mes de juyn primeravinent.

Testes Jucef Attale e Çaat Abenfaraig.

62.

III° nonas Marcii.

+ N'Exemén Martines e dona Gostança, muller sua, enemics e cascun d'ells per lo tot, són condempnatz per la justícia en donar e en pagar, sotz pena del quart, a·n Berenguer Rocha, alcayt del castell de Seta, quatre-cents vint sous de reals de València los quals li confessen deure ab carta pública feita per mà d'en Guerau de Torroelles, notari, segons que en aquella és contengut. Los quals li prometen donar e pagar d'ací a la festa de sent Michel del mes de setembre primeravinent.

Pridie nonas Febroarii anno domini M^o CC^o XC^o quarto, lo dit Berenguer feu rereclam de tot lo dit deute.

63.

Dona Toda, muller que fo d'en P(ere) de Rocafort, és condempnada per la justícia en donar e en pagar, sotz pena del quart, a·n Jacme Ponç, piquer, XVIII sous de reals de València los quals li confessa deure per rahon d'un kafís de forment que d'ell comprà e reebé. Los quals li promet donar e pagar d'ací a la festa de sent Johan del mes de juyn primeravinent.

Quarto idus Iunii anno Domini millesimo CCº XCº quinto, lo dit en Jacme Ponç s'atorguà per pagat del damunt dit deute.

64.

||^{10v} *Nonas Marci.*

En Bernat Veller e en Michel \Pastor,/ ensembs e cascun d'ells per lo tot, són condempnats per la justícia en donar e en pagar, sotz pena del quart, a Domingo Cepillo³⁷ II kafisos de forment \de bo e de bell e de reebent, o·l preu d'aquell,/ axí com més valrà forment en lo mercat de Cocentaina, d'ací a la festa de sent Johan del mes de juyn primervinent. Lo qual forment o·l dit preu, qual lo dit Domingo més se vulla, li prometen donar d'ací a la dita festa de sent Johan.

65.

VIIIº idus Marci.

En Berenguer Rocha e Março Ruvio, ensembs e cascun d'ells per lo tot, són condempnats per la ju[st]ícia en donar e en pagar, sotz pena del quart, a'n Bertomeu Ferrer cent LXX sous de reals de València los quals li confessen deure ab carta pública, segons que en aquella és contengut. Los quals li prome[t]en donar e pagar d'ací a la festa de sent Michel del mes de se[temb]re primeravinent.

66.

VIIº idus Marci.

En Monçó de la Moça e en Março Ruvio, ensembs e cascun d'ells per lo tot, són condempnats per la justícia en donar e en pagar, sotz pena del quart, a'n Martín de Tremps XX sous de reals de València los quals li confessen deure per rahon d'un kafís³⁸ que d'ell compraren e reeberen. Los quals li prometen donar e pagar d'ací a la festa de Sancta Maria del mes d'agost primeravinent.

67.

En Simon G(uillem) de Vilafranca e en G(uillem) Pèriç de Castalla e Março Ruvio, ensembs e cascun d'ells per lo tot, són condempnats per la justícia en do-

¶³⁷ Ratllat: «lo preu de». ¶³⁸ S'entén que ha de tractar-se de forment.

I ndex General

<i>Estudi introductori</i>	7
<i>Llibre de la Cort del Justícia de Cocentaina. N.º 1 (Any 1269)</i>	21
<i>Llibre de la Cort del Justícia de Cocentaina. N.º 2 (Anys 1275-1276)</i>	121
<i>Llibre de la Cort del Justícia de Cocentaina. N.º 3 (Anys 1277-1278)</i>	267
<i>Llibre de la Cort del Justícia de Cocentaina. N.º 4 (Anys 1288-1289)</i>	373
<i>Llibre de la Cort del Justícia de Cocentaina. N.º 5 (Any 1290)</i>	409
<i>Llibre de la Cort del Justícia de Cocentaina. N.º 6 (Any 1294)</i>	601
<i>Llibre de la Cort del Justícia de Cocentaina. N.º 7 (Any 1295)</i>	753
<i>Llibre de la Cort del Justícia de Cocentaina. N.º 8 (Any 1295)</i>	825
<i>Llibre de la Cort del Justícia de Cocentaina. N.º 9 (Any 1295)</i>	889
<i>Índex antroponímic</i>	959
<i>Índex toponímic</i>	1013

*f*onts històriques valencianes
43_{B.}

VNIVERSITAT IE VALÈNCIA